

Benedicte Bjørnland
Politidirektør
Politidirektoratet

11 mai 2022

Klage på Politimesteren i Oslo og politiadvokat Vilde Humlegård

Alliansen for rettighetsorientert ruspolitikk (AROD) viser til politiets behandling av sivil ulydighetssak som skal opp for Oslo tingrett 1 juni 2022. Politiet vil [ikke](#) la forsvaret presentere bevis som dokumenterer sammenhengen mellom offentlig panikk og menneskerettsbrudd i ruspolitikken. Politiadvokat Vilde Humlegård vil heller videreføre vilkårlig forfølgelse ved å beskytte straffelovens §§ 231 og 232 fra menneskerettsanalyse og Politimesteren i Oslo er bedt [gripe](#) inn for å sikre sentrale rettsstats garantier.

Politimesteren på sin side vil [ikke](#) ta ansvar. Heller enn å sørge for at en jurist med kompetanse til å veie grunnlovsmessige hensyn representerer staten i den kommende straffesaken, lar Politimesteren ansatte motarbeide menneskerettighetene, og AROD ber politidirektoratet ta grep.

Politiet har mottatt [bevis](#) som tydeliggjør forbindelsen mellom straffelovens §§ 231 og 232 og tidligere tiders vilkårlige forfølgelse. Bare en blindsoner muliggjør påtalemyndighetens daglige virke, og riksadvokatens rapport om maktmidler i mindre alvorlige narkotikasaker er del av et større bilde som politidirektoratet må ta til betraktning. Det er bare fordi påtalemyndigheten har vurdert forholdsmessigheten av inngrep i slike saker at det manglende rettsgrunnlaget bak stripping av brukere og ransakning av mobil/bopel er belyst. Det mest grunnleggende spørsmålet, hvilket vil si om brukere kan sykeliggjøres/kriminaliseres eller om rettsstats garantier setter grenser, gjenstår å vurdere, og [retten](#) er en historisk mulighet til å fremme rettsutviklingen. Det er også en mulighet for politiets ledelse til å sikre menneskerettighetene og vi ber om at riksadvokatens føringer følges.

Riksadvokaten har vært [klar](#) på at «Påtalemyndigheten – og domstolene der de involveres – har på dette området et særlig ansvar for at tvangsmiddelbruken skjer i overensstemmelse med norsk lov». Riksadvokaten hevder at politi- og påtalemyndighetens «oppmerksomhet om tvangsmiddelbruken i disse sakstypene har gjennom årene ikke vært god nok. Dette må og skal forbedres (...) og politijuristenes legalitetskontroll står sentralt i denne sammenhengen».

Det er derfor beklagelig at politiadvokat Humlegård, i en sak som berører rettighetsbildet til flere hundre tusen borgere, beskytter forbudet mot menneskerettsanalyse. Bare

en slik analyse kan kvalitetssikre politiets virke, men politiadvokaten ber om avskjæring av bevis som bekrefter påstanden om menneskerettsbrudd.

Dette er på ingen måte greit når et regjeringsoppnevnt [utvalg](#) har påvist offentlig panikk som førende for ruspolitikken. I den grad dette fenomenet har preget politikken, vil ikke prinsipper som likhet, selvbestemmelse, forholdsmessighet, og frihetspresumsjon være tilstrekkelig vektlagt. Mål og middel vil ikke stå i et troverdig forhold og mindre inngripende tiltak må til for å trygge borgernes rettighetsbilde. Det er situasjonen nå, og politidirektoratet må ta ansvar. Som Are Frykholm, lederen for Politijuristene [sier](#), «*Dette er en systemfeil, og vi kan ikke fortsette med en slags lappeteppeløsning hvor vi bøter på ett og ett problem når systemet svikter. Det vil ikke holde i lengden. Denne saken viser at noe annet enn en utredning nærmest vil være uansvarlig og kunne oppleves som en hån mot alle som har blitt utsatt for tvangsmidler det ikke var rettslig grunnlag for.*»

AROD ber derfor om at klagen på politiadvokat Humlegård får konsekvenser. Aktors argument i retten vil være at domstolene bør ha tillit til at politikerne gjør jobben de skal gjøre, og at det er utidig av retten å overstyre den politiske prosessen. Det er slik påtalemyndigheten har sett på menneskerettsspørsmålet i 13 år, men offentlig panikk er påvist og riksadvokaten etterlyser mer handlekraft og ansvarsbevissthet. Aktor kan dermed ikke påstå at «rettssalen under hovedforhandling anses ikke som egnet sted for ellers å belyse straffepolitikk eller ønske om lovendring fra tiltaltes side». Det er helt klart domstolenes oppgave å underlegge den politiske prosessen rettsstatens kontroll, og politiskandalen er del av et større bilde, ett som omhandler rettighetene til flere hundretusen borgere.

AROD ser på grunnlag av dette frem til snarlig svar. Det er som riksadvokaten anfører «ingen grunnleggende konflikt mellom god kriminalitetsbekjempelse og menneskerettigheter». De to følger som ett av en forståelse som bygges over tid, og Politidirektoratet må enten stå med de som vil beskytte loven fra menneskerettighetene eller sørge for at etaten tar sin del av ansvaret for jakten på syndebukker. Politiets renommé står på spill, og vi håper på rask aksjon fra politidirektøren.

Med vennlig hilsen

A handwritten signature in black ink that reads 'Roar Mikalsen'. The signature is written in a cursive, flowing style.

Roar Mikalsen
Leder for AROD